

MATERIAŁY INFORMACYJNE

do projektu uchwały budżetowej na rok 2024

DOCHODY BUDŻETOWE

Dochody budżetu Gminy Czajków opracowane zostały w oparciu o:

- ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawę o podatkach i opłatach lokalnych,
- informację Ministra Finansów o planowanych kwotach subwencji i udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych,
- informację Wojewody Wielkopolskiego i Kierownika Delegatury Krajowego Biura Wyborczego o planowanych kwotach dotacji na realizację zadań zleconych i własnych,
- przewidywanego wykonania dochodów budżetowych według stanu na 30 września 2023 roku, z wyłączeniem dochodów jednorazowych;
- uchwalonych przez Radę Gminy stawkach podatków i opłat lokalnych na rok 2023 (podatek od środków transportowych) i na 2024 rok (podatek od nieruchomości),
- zaopiniowaną przez Wody Polskie Taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków
- rozstrzygnięte nabory na środki inwestycyjne,
- zawarte umowy i porozumienia o dofinansowanie zadań bieżących i inwestycyjnych.

Planowane dochody budżetowe na rok 2024 wynoszą **33 032 586,00 zł**, w tym:

— dochody bieżące	18 226 367,00 zł,
— dochody majątkowe	14 806 219,00 zł.

W dochodach bieżących kwotę 1 691 981,00 zł stanowią dotacje celowe na realizację bieżących zadań zleconych, natomiast 181 496,00 zł na realizację bieżących zadań własnych. Plan dotacji celowych ogółem wynosi 1 873 477,00 zł i jest to więcej o 147 661,00 zł niż w projekcie uchwały budżetowej na 2023 rok. Planowane dochody ogółem są wyższe od dochodów planowanych na dzień 30.09.2023r. o 3 356 232,10 zł. Różnica ta wynika jednak przede wszystkim z wysokiego poziomu planowanych na rok 2024 dochodów majątkowych, a także z rekordowego poziomu dochodów z tytułu udziałów w PIT. Ten ostatni czynnik spowodował, iż pozostałe dochody na rok 2024 były planowane bardzo ostrożnie, w oparciu o posiadane deklaracje, zawiadomienia, podjęte uchwały w sprawie stawek i przewidywane wykonanie roku 2023. Przewidywane wykonanie zostało określone na podstawie sprawozdania Rb 27s na 30.09.2023r.

W poszczególnych działach planuje się dochody:

010 – Rolnictwo i łowiectwo – planowane dochody w kwocie **83 859,00 zł** dotyczą dwóch zadań realizowanych z udziałem środków europejskich, pozyskanych w ramach naborów z PROW 2014-2020, tj. „Piesz po zdrowie” z dofinansowaniem na poziomie 32 312 zł i Utworzenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej przy OSP w Klonie z dofinansowaniem w wysokości 51 547 zł.

020 – Leśnictwo – dochody stanowią wpływy w kwocie **8 000,00 zł** z tytułu dzierżawy obwodów łowieckich. W stosunku do przewidywanego wykonania roku 2022 stanowią 91,42 % (na 30.09.2023 wykonano 8 750,49 zł). Podstawę naliczenia tego źródła dochodu stanowi cena żyta, która jest wyższa w stosunku do podstawy naliczenia podatku na rok 2023 o 15,58 zł za 1 dt, będąca także podstawą naliczenia podatku rolnego. Plan przyjęto nieco poniżej wykonania roku 2023.

400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę – dochody zaplanowane zostały w kwocie **300 500,00 zł** z tytułu usług dostarczania wody oraz odsetek od zaległości, czyli w wysokości, w jakiej zostały zaplanowane na rok bieżący. Wykonanie na dzień 30.09.2023r. wynosi: wpływ 213 204,52 zł, przypis należności na podstawie wystawionych faktur za III kwartały wynosi 234 754,15 zł. W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego przypis należności jest niższy o 29 997,55 zł. Na etapie projektowania budżetu trudno jest przewidzieć jakie będzie zużycie wody w ciągu roku – w zależności od warunków atmosferycznych. Stale podejmowane są też działania mające na celu zmniejszenie strat wody. Uwzględnić należy również zmianę taryfy pod koniec pierwszego półrocza.

Przyjęcie planu dochodów w wysokości planu roku 2023 bez wzrostu wydaje się uzasadnione.

600 – Transport i łączność – zaplanowano dochody w wysokości 7 693 360,00 zł, stanowi je w całości dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Wspomniana kwota dotyczy dwóch zadań inwestycyjnych na drogach powiatowych: budowy chodników wzdłuż drogi powiatowej w przysiółku Śniegule i chodnika od centrum w kierunku do Osiedla Słonecznego – dofinansowanie w wysokości 1 499 360 zł – oraz kompleksowej przebudowy drogi powiatowej biegnącej przez centrum Czajkowa wraz z instalacją niezbędnej infrastruktury kanalizacyjnej – dofinansowanie 6 194 000 zł. W realizację tych zadań gmina powinna zaangażować minimum 5 % środków własnych – projekt uwzględnia zatem kwotę 386 640,00 zł środków własnych po stronie wydatków.

700 – Gospodarka mieszkaniowa – dochody zaplanowane zostały w kwocie **82 000,00 zł**, tj. o 194 180 zł mniej niż w planie dochodów na 2023r., z uwagi na nieujęcie w planie roku 2024 dochodów majątkowych z tytułu sprzedaży mienia, jak to miało miejsce w roku poprzednim. Całość planowanych dochodów bieżących dotyczy wynajmu pomieszczeń użytkowych i lokali mieszkalnych – od 2022 roku dokonano podziału zgodnie z obowiązującą klasyfikacją. Wykonanie planu na dzień 30.09.2023r. w rozdziale 70005 wyniosło 58 897,69 zł, w rozdziale 70007 wyniosło 27 080,33 zł. Plan dochodów w łącznej wysokości 82 000,00 zł jest zatem realny do wykonania. Korekta stawek czynszu dokonywana jest w zależności od wskaźników makroekonomicznych, wskutek wysokiego wskaźnika inflacji i wzrostu cen opału dokonano stosownych podwyżek. Dochody w tym dziale wykazywane są w kwotach netto.

750 – Administracja publiczna - planowane dochody wynoszą **40 443,00 zł**, więcej o 6 692,00 zł niż w planie 2023 roku, w całości jest to dotacja celowa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zleconych ustawami (w tym dotyczące spraw obywatelskich), wynikająca z zawiadomienia Wojewody Wielkopolskiego.

751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa - planowany dochód to dotacja celowa na realizację zadań zleconych (prowadzenie i aktualizację stałych rejestrów wyborców) w kwocie **523,00 zł**. W roku 2023 dotacja ta była wyższa o 1 zł.

756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem - zaplanowane zostały w łącznej kwocie **11 680 808,00 zł** (tj. więcej o 4 625 524,00 zł niż w planie na 2023 rok) w oparciu o uchwały Rady Gminy w sprawie stawek podatków i opłat lokalnych, informację Ministra Finansów o prognozowanej kwocie udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych, średnich cen skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2024 i ceny sprzedaży drewna za okres pierwszych trzech kwartałów roku 2023. Tak duży wzrost dochodów wynika przede wszystkim z wyższych udziałów gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. podatku dochodowym od osób fizycznych (wzrost o 4 365 176,00 zł w stosunku do kwot przyjętych w planie na 30.09.2023r.) i podatku dochodowym od osób prawnych (wzrost planu o 41 290,00 zł), a także z wyższych planowanych kwot podatku od nieruchomości (wzrost o 174 389 zł) i od środków transportowych (wzrost o 20 000 zł). W pozostałych pozycjach przyjęto plany na poziomie zbliżonym lub nieco wyższym niż w 2023 roku. W roku 2023 poziom wpływów z tytułu opłaty eksploatacyjnej na dzień 30.09.2023 wyniósł 121 173,60 zł. Na rok 2024 zaplanowano dochody w wysokości 100 000,00 zł czyli nieco poniżej wykonania. Żwirownie zlokalizowane na terenie gminy pracują w ustalonym zakresie, źródło to powinno być zatem stabilnym źródłem dochodów. Na podstawie wpływów na dzień 30.09.2023r. w zakresie dochodów pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz gminy, tj. w podatku od czynności cywilnoprawnych (127 318,99 zł) i w podatku od spadków i darowizn (17 117,00 zł) szacowano planowane wielkości z tych tytułów na rok 2024, w planie przyjęto następujące wartości: podatek od czynności cywilnoprawnych 82 000,00 zł, od spadków i darowizn 20 000,00 zł. Zastosowanie kwoty wyższej, niż wynikałoby z wykonania, w przypadku podatku od spadków i darowizn jest spowodowane stosunkowo wysokim poziomem wykonania dochodów z tego tytułu w ostatnich latach. W przypadku planowanych dochodów z podatku od czynności cywilnoprawnych zastosowano nieco niższy poziom planu odnosząc się do wykonania lat poprzednich.

Wpływy z opłaty skarbowej ustalono w wysokości nieco niższej od wykonania na 30.09.2023 – zaplanowano 10 000,00 zł w stosunku do wykonania 11 477,00 zł. Plan przyjęto na podstawie szacunku stanowisk merytorycznych.

W zakresie podatku od nieruchomości osób prawnych zaplanowano dochody w wysokości zbliżonej do przypisu należności z tego tytułu na koniec trzeciego kwartału, tj. w wysokości

754 723 zł do 754 712 zł przypisu. W zakresie podatku od nieruchomości osób fizycznych przyjęto plan na poziomie wyższym o 150 929,00 zł od planu roku 2023. Przypis należności na koniec III kwartału wynosił 1 181 186,73 zł, wykonanie 887 893,41 zł. Wielkości te zostały ustalone na podstawie aktualnie posiadanych deklaracji i uchwalonych na 2024 rok stawek. Na posiedzeniu w dniu 25 października 2023r. Rada Gminy w Czajkowie uchwaliła nowe stawki podatku, podwyżka nie przekroczyła 10%.

W zakresie wpływów z tyt. opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zaplanowano dochody na poziomie 80 000,00 zł, wykonanie z tego tytułu na dzień 30.09.2023r. wyniosło 77 151,32 zł. W planie dochodów uwzględniono również wpływy z tzw. małek w wysokości 15 000 zł. Wpływy z innych opłat – za zajęcie pasa drogowego – zaplanowano na poziomie 10 000 zł mimo wykonania na 30.09.2023r. w wysokości 21 814,35 zł – wysokość planu wg stanowiska merytorycznego. Wpływy z podatku od środków transportowych zaplanowano w wysokościach: od osób prawnych 60 000,00 zł (wykonanie na 30.09.2023 wynosi 67 078,00 zł), od osób fizycznych 450 000,00 zł (wykonanie wyniosło 482 401,00 zł, należności 496 496,00 zł). Założone kwoty przy uchwalonym wzroście stawek są zatem realne do osiągnięcia. W przypadku wpływów z podatku rolnego i podatku leśnego wielkości te są bardzo zbliżone do przypisu należności na koniec III kwartału 2023 roku. W planie dochodów uwzględniono również wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat w wysokości 2 000 zł- na podstawie szacunku stanowisk merytorycznych – oraz wpływy z opłat za śluby udzielane w plenerze w wysokości 2 000 zł.

Wykres powyżej obrazuje relację dochodów podatkowych (wg danych wykazywanych w sprawozdaniu Rb PDP do dochodów bieżących ogółem). Dane dla roku 2023 przyjęto wg kwot planowanych na dzień 3 listopada 2023r. Wykres jednoznacznie wskazuje na wzrost znaczenia wspomnianego źródła dochodów. Udział w roku 2019 wynosił 27,91%, w roku 2022 odpowiednio 41,33 %, w roku 2024 wg kwot planowanych jest to już 63,49%.

758 – Różne rozliczenia - dochody w kwocie **2 935 272,00 zł** stanowią subwencje ogólne z budżetu państwa, środki z Funduszu Pomocy i wpływy z pozostałych odsetek, w tym subwencje:

- część wyrównawcza 0,00 zł,
- część oświatowa 2 884 472,00 zł,
- część równoważąca 0,00 zł,

Ogółem wielkość planowanej na 2024r. subwencji w stosunku do kwot otrzymanych w roku 2023 (ostatecznej wielkości subwencji) uległa zmniejszeniu o **285 335,00 zł**. Zmianie może jeszcze ulec część oświatowa subwencji ogólnej. W kwocie części oświatowej zawarto skutki finansowe zmiany zakresu zadań oświatowych i planowaną podwyżkę wynagrodzeń nauczycieli w wysokości 12,3%.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej (podstawowa) jest wyliczana na podstawie wysokości dochodu podatkowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (G) w stosunku do średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju (Gg) – część podstawową otrzymują gminy których wskaźnik nie przekracza 92 % średniej krajowej. Dla Gminy Czajków wielkość ta na rok 2024 wynosi **4 899,68 zł** do 2 788,99 zł dla kraju, czyli ok. **175,68 %** (dla porównania w roku 2023 dochód wynosi 2 828,67 zł do 2 246,66 zł dla kraju, czyli 125,91%, w roku 2022 było to 2 143,59 zł do 2 122,33 zł dla kraju, czyli około 101 %; w roku 2021 wynosiła 1 662,64 zł do 2 098,22 zł dla kraju, czyli ok. 79,24 %; w roku 2020 wynosiła 1 362,11 zł do 1 956,15 zł dla kraju, czyli ok. 69,63% wskaźnika Gg). Część uzupełniająca jest dodatkowo uzależniona od gęstości zaludnienia na 1 km², która powinna być niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju, a dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest nie wyższy niż 150 % średniego dochodu podatkowego na jednego mieszkańca w kraju. Zmniejszająca się wysokość subwencji wyrównawczej w ostatnich latach świadczy o znacznie wyższym przyroście osiągniętych dochodów podatkowych w stosunku do innych jednostek samorządu terytorialnego. Na rok 2024 gmina nie otrzymała już subwencji z powodu znaczącego przekroczenia wskaźnika. Część równoważąca subwencji jest zależna od wysokości wypłacanych dodatków mieszkaniowych (w Gminie Czajków nie są wypłacane) oraz od

wielkości dochodów z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i leśnego, w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Wielkość części równoważącej na przestrzeni ostatnich lat utrzymywała się na wyrównanym poziomie, na rok 2020 odnotowano spadek o ponad 50 tys. zł, od roku 2021 gmina nie otrzymała już żadnych dochodów z tego tytułu.

W przypadku gmin, których dochód podatkowy w przeliczeniu na 1 mieszkańca przekracza 150% wskaźnika ustalonego dla wszystkich gmin w kraju, dokonuje się wpłat do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej. Analogicznie do sytuacji opisanej powyżej, Gmina Czajków w 2024 roku będzie dokonywała wpłat w łącznej wysokości 353 842,00 zł.

Na rok 2023 zaplanowano dochody z tyt. odsetek od środków na rachunkach bankowych w wysokości 10 000 zł, ale wskutek stale podwyższanych stóp procentowych w trakcie roku na znaczeniu zyskało również to źródło dochodów. Wszystkie posiadane przez Gminę rachunki bankowe są oprocentowane według zmiennej stopy procentowej WIBID 1M. W zależności od wysokości środków gromadzonych na tych rachunkach i stóp procentowych dochody z tego tytułu się zmieniają. Na koniec III kwartału zrealizowano dochody w łącznej wysokości 139 419,62 zł. Na rok 2023 zaplanowano jednak kwotę znacznie poniżej wykonania, tj. 30 000 zł.

Plan dochodów w opisywanym dziale uwzględnia również kwotę 20 800 zł środków Funduszu Pomocy przeznaczonych na realizację dodatkowych zadań oświatowych w związku z uczęszczaniem do szkół dzieci uchodźców z Ukrainy. Kwota ta została określona na podstawie dwumiesięcznych wpływów jako wielkość za miesiąc grudzień 2023 przekazana w styczniu 2024 roku i za m-c styczeń 2024, dalsze wielkości będą wprowadzane do budżetu sukcesywnie na podstawie otrzymywanych przelewów i raportów w SIO.

801 – Oświata i wychowanie – planowane dochody w tym dziale wynoszą **4 168 595,00 zł**, z tego dochody bieżące w łącznej kwocie 433 595,00 zł. Planowany poziom dotacji celowej z budżetu państwa na prowadzenie zajęć w przedszkolu – oszacowano na podstawie liczby dzieci w przedszkolu (4 grupy) oraz kwoty dotacji obowiązującej w 2023r., tj. 1 607,00 zł na 1 dziecko. Wielkości przyjęte w budżecie będą korygowane zgodnie z zawiadomieniem dysponenta w trakcie roku. Na niższym poziomie niż wynika to z przewidywanego wykonania roku 2023 zaplanowano wpływy z najmu pomieszczeń kuchennych przez przedsiębiorcę świadczącego usługi gastronomiczne, jak również doraźne wpływy z tyt. wynajmu sal lekcyjnych lub hali sportowej oraz z tytułu wstępu na siłownię – w wysokości

2 000,00 zł. Przez ponad połowę roku w obiektach dalej będą prowadzone prace remontowe, w związku z tym trudno przewidzieć w jaki sposób będą się kształtowały dochody z najmu. W dziale tym zaplanowano dochody od innych gmin za dzieci uczęszczające do przedszkoli w wysokości 5 000 zł, pierwszeństwo w przyjęciu do przedszkola mają dzieci z terenu gminy, w przypadku przyjęcia osób z zewnątrz stosowne opłaty są pobierane w trakcie roku. Wykonanie dochodów z tego tytułu na dzień 30.09.2023r. wynosiło 14 440,56 zł. Plan dochodów bieżących zawiera również wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia i pobytu w przedszkolu (rozdział 80104) oraz za tzw. wsad do kotła w stołówce szkolnej (rozdział 80148). Po rozstrzygnięciu postępowania na dostawę posiłków do jednostek oświatowych i ustaleniu ilości dzieci z nich korzystających możliwe będzie skorygowanie kwot planów. W rozdziale 80195 zaplanowano również dochody majątkowe w kwocie 3 735 000 zł jako dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych w związku z realizacją zadania w zakresie termomodernizacji budynków oświatowych wraz z wymianą źródeł ciepła i zastosowaniem OZE. W roku 2023 zrealizowano już dochody z tego tytułu w kwocie 2 820 000 zł, łączne dofinansowanie wynosiło 6 555 000 zł.

852 – Pomoc społeczna - planowane dochody wynoszą **3 383 813,00 zł**, w kwocie tej dochody bieżące wynoszą 89 813 zł. Dochód bieżący stanowią głównie dotacje celowe na realizację zadań własnych 44 901,00 zł, dotacje celowe na realizację zadań zleconych 4 412,00 zł, wpływy z usług 40 000,00 zł oraz odsetek od środków na rachunkach bankowych 500,00 zł. Wpływy z usług zaplanowano w odniesieniu do wykonania na 30.09.2023r. i planowanej liczby osób objętych pomocą w zakresie usług opiekuńczych oraz ponoszących częściową odpłatność za pobyt w DPS. Poziomy planowanych dotacji wynikają z otrzymanych zawiadomień za wyjątkiem dotacji sklasyfikowanej w rozdziale 85295 – przyjęto na podstawie szacunku liczby miejsc w Klubie Senior+, wysokości należnej miesięcznej kwoty przewidzianej dla tego typu placówek i przy założeniu, iż Klub będzie funkcjonował przez pełne 12 miesięcy. Z uwagi na wielkości kwot dotacji otrzymywane w poprzednich latach z tego tytułu dokonano proporcjonalnego obniżenia kwoty dotacji w stosunku do kwoty wyliczonej. Poza opisanymi dochodami bieżącymi w dziale tym zapisano również dochody majątkowe w łącznej wysokości 3 294 000 zł pochodzące ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych z przeznaczeniem na realizację dwóch zadań inwestycyjnych: kontynuację budowy siedziby OPS (dofinansowanie 1 300 500 zł) oraz poprawę efektywności energetycznej budynków i obiektów stanowiących

mienie gminy (budynek Klubu Senior+, Dom Nauczyciela w Czajkowie, a także instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej). W stosunku do ostatniego projektu na etapie planowania budżetu nie ma możliwości proporcjonalnego przyporządkowania kwot do zadań wchodzących w jego skład, po sporządzeniu dokumentacji kosztorysowej możliwe będzie ich rozpisanie wg podziałek klasyfikacji budżetowej w odpowiednich wysokościach.

855 – Rodzina – planowane dochody wynoszą **1 840 603,00 zł** i są o 193 358,00 zł wyższe niż przyjęte do planu na 2023r., w przeważającej wielkości są to dotacje celowe na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zlecone gminom, w wysokości wynikającej z pisma Wojewody Wielkopolskiego – tj. 1 646 603,00 zł, za wyjątkiem planowanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w wysokości 6 000,00 zł (wykonanie na 30.09.2023r. wyniosło 11 677,46 zł). Biorąc pod uwagę wysokość planowanych wpływów do budżetu państwa, wynikającą z zawiadomienia dysponenta (45 000,00 zł), plan dochodów z tego tytułu powinien być wyższy, jednakże obserwacja wpływów z poprzednich okresów pokazuje, iż takie oszacowanie kwot jest mało realne. Poza dotacjami celowymi w rozdziale 85502 planuje się wpływy z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń lub pobranych w nadmiernej wysokości w wysokości 3 000 zł – środki w takiej samej wysokości zostały zaplanowane również po stronie wydatków. Na rok 2023 nie planuje się na etapie projektu budżetu wpływów w rozdziale 85504 – dotacji celowych związanych z zatrudnieniem asystenta rodziny. Od roku 2021 całość wydatków w tym zakresie finansowana jest ze środków własnych. Plan dochodów w rozdziale 85516 został przyjęty na podstawie aktualnie obowiązującej stawki czesnego w przedszkolu w przeliczeniu na 20 miejsc, z uwzględnieniem świadczenia żłobkowego otrzymywanego bezpośrednio na rachunek gminy z ZUS.

900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – planowane dochody w kwocie **814 810,00 zł** stanowią: wpływy z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska w wysokości 3 000,00 zł - wykonanie na 30.09.2023r. wyniosło 3 303,09 zł – w razie osiągnięcia wyższych niż zakładane wpływów plan ten w ciągu roku zostanie zwiększony. Wpływy z tytułu realizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw zaplanowano w wysokości 782 300,00 zł – zgodnie ze sporządzonym na dzień 30.09.2023r. sprawozdaniem Rb 27s przypis należności z tego tytułu (bez odsetek od środków na rachunku) wynosi 791 348,11 zł, wykonanie 512 833,76 zł. Plan na 2024r. przyjęto wg aktualnie obowiązującej stawki 28 zł - w połowie 2023 roku odbył się

nowy przetarg na odbiór odpadów, po sporządzeniu kalkulacji uznano, iż nie ma konieczności podnoszenia opłaty. Ewentualny niedobór środków w systemie zostanie pokryty ze środków własnych na mocy uchwały nr XXVIII/189/21 Rady Gminy w Czajkowie z dnia 23 listopada 2021r. w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2024 roku w zależności od ceny uzyskanej w postępowaniu przetargowym możliwe jest odniesienie stawki, a co za tym idzie planu dochodów i wydatków w tym zakresie. Od października 2019r. środki uzyskane z opłaty za odpady komunalne deponowane są na wydzielonym rachunku, z którego dokonywane są wydatki związane z systemem zagospodarowania odpadów komunalnych. Rok 2019 zakończył się z nadwyżką dochodów w wysokości 7 333,75 zł, rok 2020 zakończono deficytem w wysokości 11 004,11 zł – niedobór uzupełniono ze środków własnych, rok 2021 zakończono deficytem w wysokości 42 739,74 zł. Rok 2022 zakończono z nadwyżką w wysokości 68 954,57 zł, co było jednym z argumentów za niezmienniem stawki opłaty. Wynik na dzień 30.09.2023r. w zakresie gospodarki odpadami z uwzględnieniem odsetek od środków na rachunku to deficyt w wysokości 37 259,07 zł. Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynosiły 788,37 zł. Plan w zakresie wpływów z usług w wysokości 4 500,00 zł związanych z eksploatacją przydomowych oczyszczalni ścieków oraz odsetki od zaległości w kwocie 10,00 zł zaplanowano na poziomie roku 2023, wpływy te dotyczą 27 przydomowych oczyszczalni ścieków wybudowanych w ramach projektu w 2019 roku. W rozdziale 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu zaplanowano dochody w wysokości 25 000 zł wynikające z porozumienia na prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego programu Czyste Powietrze. Wartość ta może jeszcze ulec zmianie w zależności od wysokości kosztów jakie zostaną rozliczone jeszcze w 2023 roku i kiedy zostaną przekazane płatności z tego tytułu. Całość umowy została określona na 35 000 zł i będzie obowiązywała do połowy 2024 roku.

Przyjęcie dochodów w wysokościach wynikających z przewidywanego wykonania bez nieuzasadnionego wzrostu i z pominięciem dochodów jednorazowych pozwala na w miarę realne oszacowanie wysokości dochodów i jest wyrazem ostrożności w planowaniu wpływów, a co za tym idzie w określeniu wysokości, do jakich mogą być dokonywane wydatki bieżące i planowane inwestycje, aby uniknąć konieczności zwiększenia zadłużenia gminy, zwłaszcza na wydatki bieżące. Obawy budzi jedynie poziom dochodów z tytułu udziałów w PIT, jak dotąd najwyższy poziom wykonania z tego tytułu odnotowano w 2022

roku w kwocie 5 759 974,57 zł i było to na skutek otrzymania w dniu 30.09.2022r. decyzji o przyznaniu dodatkowych udziałów w PIT w wysokości 2 888 418,57 zł, które miały rekompensować zmniejszone dochody z tego tytułu w kolejnym roku. Plan roku 2024 odnosi się w sposób bezpośredni do poziomu wykonania za rok 2022, co budzi obawy o realność tej kwoty. Nie mniej do planu przyjęto dochody zgodnie z otrzymanym zawiadomieniem. Planowane dochody majątkowe ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych stanowią stabilne i przewidywalne źródło dochodów z uwagi na przejrzyste procedury wypłaty transz dofinansowania bez konieczności korzystania z pożyczek na wyprzedzające finansowanie.

WYDATKI BUDŻETOWE

Wydatki na rok 2024 zaplanowane zostały na podstawie przewidywanego wykonania roku 2023, przyjętych do realizacji zadań oraz założeń do projektu budżetu państwa. W projekcie przyjęto średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych o 7,9%, wzrost wydatków związanych z zatrudnieniem jest determinowany wyższą kwotą minimalnego wynagrodzenia i stawki godzinowej, planowanymi podwyżkami wynagrodzeń oraz ujęciem w planach środków na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne, wydatki związane z zakupem towarów i usług również planowano na wyższym poziomie, część wydatków przyjęto na poziomie bieżącego roku. W roku 2024 przewiduje się wzrost wynagrodzeń o 10% w odniesieniu do pracowników niepedagogicznych i 12,3% dla nauczycieli. Dodatkowo, w ramach wynagrodzeń nauczycieli, istnieje niepewność co do konieczności wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego, na który zasadniczo nie planuje się środków. W ramach wydatków związanych z zatrudnieniem planowano również kwoty związane z wpłatami pracodawcy na PPK. Zainteresowanie tą formą oszczędzania na emeryturę nie jest duże, do programu przystąpiła tylko część zatrudnionych, ale w każdej chwili istnieje możliwość przystąpienia do programu, dlatego należy zaplanować pewne środki na ten cel. Przyjęte w projekcie zadania majątkowe wynikają z priorytetów w ich realizacji, z zawartych umów i otrzymanych promes, możliwości pozyskania środków na ich dofinansowanie oraz możliwości sfinansowania wkładu własnego. Środki własne zaangażowane w realizację zadań inwestycyjnych na etapie projektu budżetu wynoszą 2 985 374,00 zł.

Planowane wydatki budżetowe wynoszą **33 632 586,00 zł**, w tym:

1) wydatki bieżące 15 840 993,00 zł,

z tego:

— wynagrodzenia i pochodne 8 394 163,00 zł,

— dotacje 802 355,00 zł,

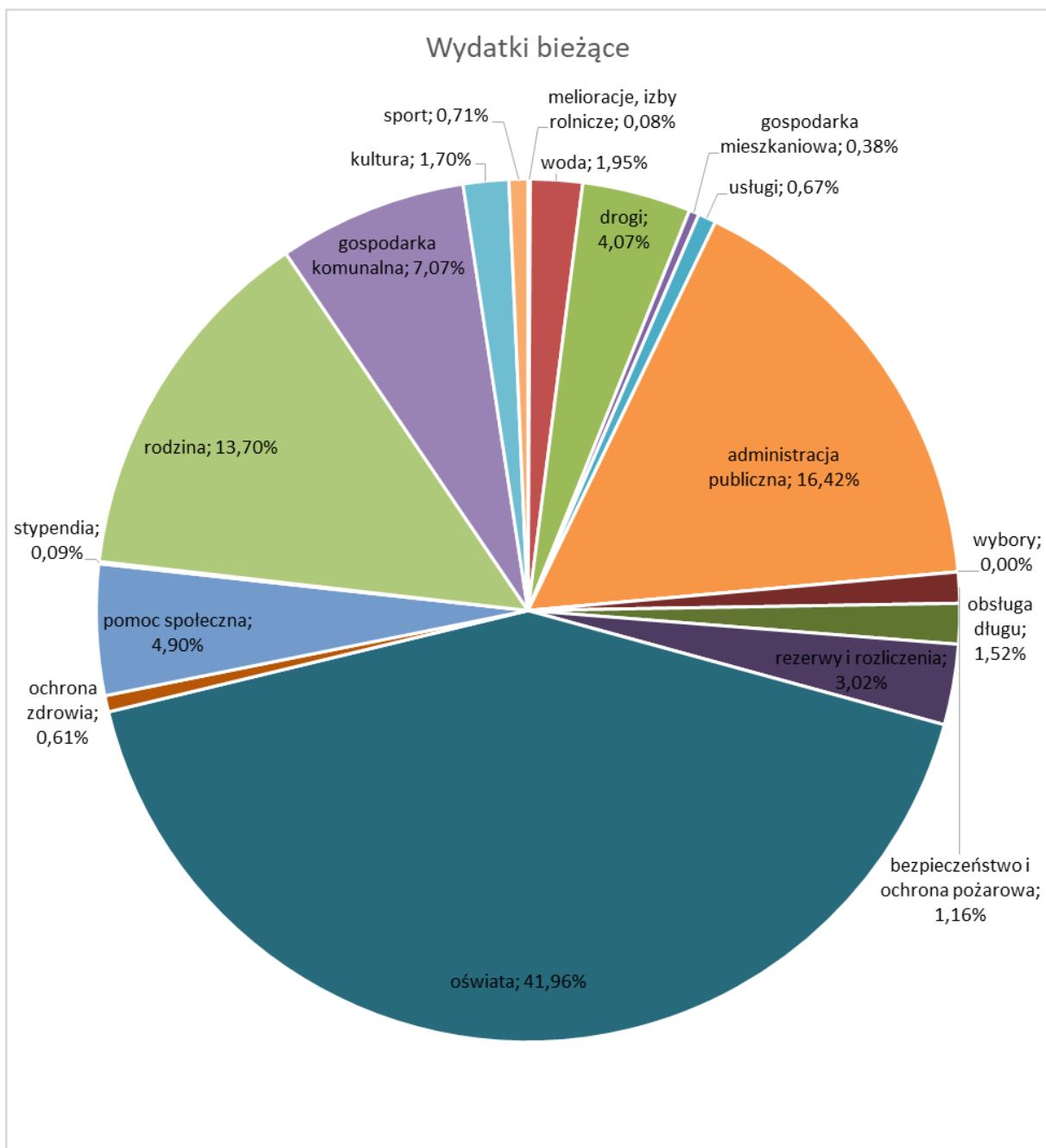
— obsługa długu 240 000,00 zł,

2) wydatki majątkowe 17 791 593,00 zł,

- w tym dotacje 430 000,00 zł.

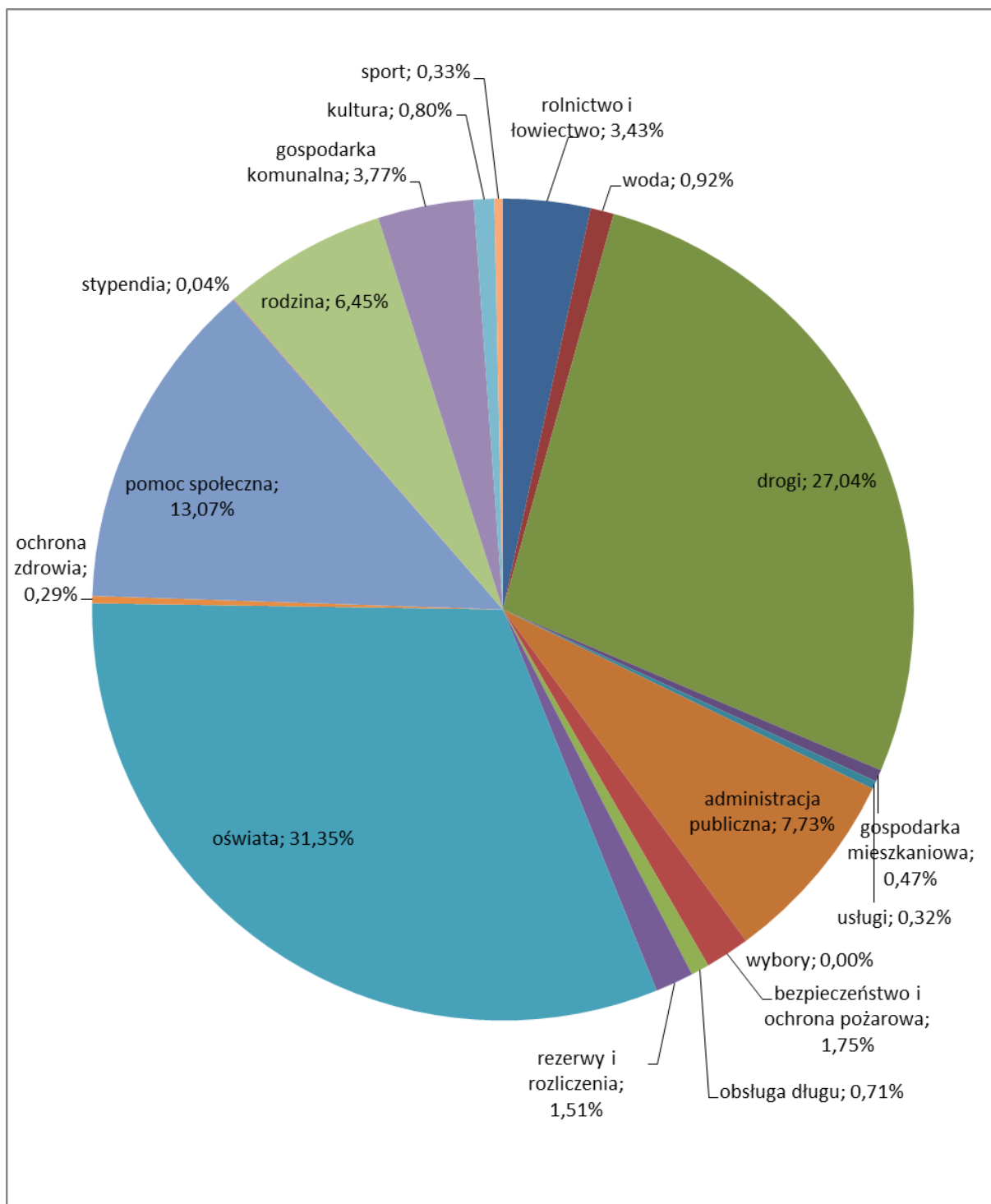
W planie wydatków bieżących wyodrębnione zostały: dotacja podmiotowa dla instytucji kultury w kwocie 183 150,00 zł, dotacje celowe: na wpłaty na Związek Gmin Wiejskich RP 1 355,00 zł, dla Powiatu Ostrzeszowskiego na dofinansowanie transportu publicznego 6 500 zł, na dofinansowanie remontu drogi 496 000 zł, na działalność w zakresie ppoż. 30 000,00 zł, działalność w zakresie melioracji wodnych 10 000,00zł oraz działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu 75 350,00 zł. W planie wydatków majątkowych ujęte zostały dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych – dotacje celowe dla jednostki OSP Czajków na zakup samochodu pożarniczego 400 000 zł, na dofinansowanie budowy oczyszczalni przyzagrodowych 10 000,00 zł i na wymianę pieców 20 000,00 zł.

Przewidywane wykonanie przyjęto na poziomie planu na dzień 3 listopada 2023 roku z uwagi na możliwość ewentualnych przeniesień planowanych kwot wydatków bieżących. Na tym etapie nie przewiduje się konieczności rozdysponowania utworzonych na 2023 rok rezerw budżetowych (ogólnej i na zarządzenie kryzysowe).

Wykres powyżej przedstawia kierunki wydatkowania środków na zadania bieżące. Główną pozycję stanowią wydatki na oświatę – ponad 41,96 % wydatków bieżących ogółem (w projekcie budżetu na rok 2023 było to przeszło 44%) – następnie świadczenia (dział 855 Rodzina – w tym żłobek) 13,70 % i administracja publiczna (Urząd Gminy, Rada Gminy, sołtysi, promocja, ubezpieczenie mienia) 16,42%.

Wydatki majątkowe stanowią 52,90 % wydatków ogółem. Schemat poniżej przedstawia podział **wydatków ogółem** zgodnie z kierunkiem ich ponoszenia (wydatki wg działów klasyfikacji budżetowej):

W poszczególnych działach wydatki przedstawiają się następująco:

010 - Rolnictwo i łowiectwo – planowane wydatki wynoszą **1 154 963,00 zł**. Zaplanowane wydatki dotyczą melioracji wodnych w kwocie 13 000,00 zł, w tym dotacja dla spółki wodnej w wysokości 10 000,00 zł. Wpłata na rzecz izb rolniczych wynosi 170,00 zł. Kwota ta powinna stanowić 2 % planowanych wpływów z podatku rolnego – tj. 164,08 zł – plan wydatków jest wyższy gdyż zdarza się, że wpłata na izby rolnicze od wpływów

z podatku rolnego dokonanych z końcem grudnia poprzedniego roku jest przekazywana w styczniu roku następnego. W ciągu roku plan w tym dziale jest zwiększany z tytułu dotacji celowych na wypłatę części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, jak również o zadania realizowane w ramach konkursów Pięknieje Wielkopolska Wieś (jako rezerwę celową zaplanowano kwotę 30 000 zł tytułem wkładu własnego w konkursie) lub Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw. W rozdziale 01044 zaplanowano wydatki majątkowe w wysokości 1 000 000 zł związane z budową oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Czajkowie. Zadanie to jest wynikiem otrzymania w 2021 roku dodatkowej kwoty subwencji na zadania kanalizacyjne, które to powinny zostać zrealizowane w wartości nie niższej niż kwota otrzymanych środków. Na etapie projektu budżetu przyjmuje się wspomnianą wartość, o którą został wcześniej obniżony plan wydatków roku 2023, po dokonaniu rozliczenia roku 2023 plan wydatków w tym zakresie zostanie zwiększony o kwotę niewykorzystaną w poprzednich latach. W rozdziale 01095 zaplanowano wydatki majątkowe związane z realizacją zadań dofinansowanych w ramach PROW 2014-2020 do wysokości 63,63% wydatków kwalifikowalnych, tj. „Piesz po zdrowie” i Utworzenie placu zabaw i siłowni zewnętrznej przy OSP w Klonie. Poza wartościami wynikającymi ze złożonych wniosków (oznaczonymi czwartą cyfrą paragrafu „7” lub „9”) w budżecie zabezpieczono dodatkowo kwotę 10 000 zł na tzw. wydatki niekwalifikowalne.

400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę - wydatki zaplanowane zostały w kwocie **308 300,00 zł**, czyli na poziomie niższym o 11 200,00 zł od planu wydatków w uchwale na 2023 rok. Planowane wydatki w całości stanowią wydatki bieżące. Na rok 2024 przewiduje się dalszy wzrost wydatków związanych z zakupem energii elektrycznej – koszty energii na hydroforniach stanowią główne źródło kosztów systemu dostarczania wody. **Otrzymane w 2022 roku dodatkowe dochody z PIT zobowiązują gminę do przeznaczenia w latach 2022-2027 na zadania z zakresu poprawy efektywności energetycznej kwoty nie niższej niż równowartość 15 % otrzymanych środków** (2 888 418,57 zł x 15% = 433 262,78 zł). Jednocześnie w ramach 8 edycji naboru RFPL uzyskano dofinansowanie do zadania pn. Poprawa efektywności energetycznej budynków i obiektów stanowiących własność Gminy Czajków, w ramach którego jednym z zadań ma być właśnie budowa instalacji fotowoltaicznej na potrzeby SUW Muchy. W projekcie budżetu na rok 2024 wydatki związane ze wspomnianym zadaniem wstępnie zapisano w rozdziale 85295, ponieważ na tym etapie nie ma jeszcze możliwości wyodrębnienia kwot dofinansowania i wkładu własnego dotyczących poszczególnych elementów składowych.

Zmiany zostaną naniesione w toku realizacji budżetu. Wydatki związane z zakupem materiałów zaplanowano w wartościach niższych niż wynikałoby to z planu na 30.09.2023 – plan roku 2023 został jednak zwiększony w związku z wykonywaniem dodatkowych prac na wodociągach. W przypadku usług remontowych i pozostałych przyjęto plan na poziomie zbliżonym do wykonania roku 2023. Zaplanowane środki powinny wystarczyć na bieżące naprawy konieczne do utrzymania sprawnego systemu. W planie wydatków zawarto również wynagrodzenie inkasenta wody – osoba nie będąca pracownikiem Urzędu Gminy. Wydatki w związku z opłatami wnoszonymi do Wód Polskich zaplanowano w wysokości 36 000,00 zł.

600 – Transport i łączność - zaplanowano wydatki w kwocie 9 095 500,00 zł, w tym majątkowe 8 450 000,00 zł (w projekcie planu roku 2022 było to 6 986 000,00 zł, w tym majątkowe 6 840 000,00 zł). W zakresie zadań majątkowych, podobnie jak w latach wcześniejszych, gmina wnioskować będzie o dotację na budowę dróg – z Urzędu Marszałkowskiego, w związku z tym plan wydatków w tym zakresie będzie systematycznie zwiększany. Po stronie środków własnych zapisano wydatek majątkowy w wysokości 370 000 zł z przeznaczeniem na przebudowę odcinka drogi gminnej w Michałowie (ok. 680 m). Ponadto, w ramach wydatków majątkowych w zakresie dróg powiatowych zapisano kwotę 7 693 360,00 zł wynikającą z dofinansowania otrzymanego z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych na zadania pn. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Czajkowa poprzez budowę chodników przy drogach powiatowych oraz Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców w ruchu po drogach publicznych oraz estetyki miejscowości Czajków. Kwota środków własnych zabezpieczonych w związku z realizacją wspomnianych zadań wynosi 386 640 zł. Drugi ze wspomnianych projektów prawdopodobnie będzie etapowany, stosowne zmiany zostaną naniesione w planie kiedy znany już będzie harmonogram i kwoty.

W zakresie wydatków bieżących dotyczących dróg powiatowych zapisano również dotację dla Powiatu Ostrzeszowskiego w związku z planowanym remontem odcinka od centrum Czajkowa do granicy gminy w kierunku Lututowa. Powiat pozyskał w tym zakresie dotację z RFRD w wysokości 60% wartości kosztorysowej, tj. 2 915 793,13 zł, wkład własny z wniosku wynosi 1 943 862,10 zł. Na rok 2024 zwrócono się do gminy z prośbą o zabezpieczenie kwoty 496 000 zł, na rok 2025 kwoty 485 966 zł.

Wydatki związane z ponoszeniem opłat za zajęcie pasa drogowego zaplanowano w wysokości 4 000,00 zł. Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wynoszą 30 000,00 zł, składki ZUS 4 000,00 zł (umowy związane z odśnieżaniem). Pozostałe wydatki bieżące zaplanowane w tym

dziale są to wydatki na zakup materiałów, w szczególności tłucznia, oznakowania dróg w wysokości 50 000,00 zł, usług z zakresu remontu nawierzchni dróg gminnych 25 000,00 zł oraz usług pozostałych, m.in. równiarka, transport itp. 24 000,00 zł. Dzięki wzmożonym inwestycjom drogowym wykonanym w poprzednich latach znacznie obniżyły się koszty bieżącego ich utrzymania i napraw. W rozdziale 60020 zaplanowano wydatki związane z utrzymaniem przystanków komunikacyjnych w łącznej wysokości 6 000 zł.

700 – Gospodarka mieszkaniowa – wydatki bieżące w kwocie **59 500,00 zł** dotyczą w całości bieżącego utrzymania mienia komunalnego, w tym przede wszystkim koszty energii, remontów i zakupu opału w lokalach komunalnych, z których gmina uzyskuje wpływy z tytułu wynajmu. Ponadto zaplanowano kwotę 500,00 zł tytułem opłat sądowych – za wpisy w księgach wieczystych. Plan wydatków określono w odniesieniu do przewidywanego wykonania roku 2023. Ponadto w dziale tym zaplanowano wydatek majątkowy w wysokości 100 tys. zł związany z wykupem gruntu na podstawie decyzji ZRID (decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej) – dotycząca gruntów w Michałowie, wobec których wszczęto postępowanie mające na celu wywłaszczenie na podstawie Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, tzw. specustawa drogowa.

710 – Działalność usługowa – planuje się wydatki bieżące w wysokości 106 000,00 zł, w tym 36 000,00 zł z przeznaczeniem na sporządzenie decyzji dotyczących zagospodarowania przestrzennego. Kwota planu jest wyższa niż w analogicznym okresie roku ubiegłego z uwagi na przewidywane wykonanie. Zaplanowano również wydatki w wysokości 55 000 zł związane ze sporządzeniem opracowań ekspertyz i analiz, w tym kwota 15 000 zł dotyczy Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i gaz. Ponadto, w rozdziale 71095 zaplanowano kwotę 15 000,00 zł w związku z opracowaniem strategii rozwoju gminy.

750 – Administracja publiczna – planowane wydatki wynoszą **2 416 315,00 zł**, tj. o 184 620,00 zł więcej niż w planie na rok 2023 i więcej o 166 496,38 niż w planie na 30.09.2023r. Planowane wydatki na wynagrodzenia uwzględniają przewidywane wcześniej podwyżki pracowników wraz z pochodnymi, zabezpieczono też środki na wypłatę nagród jubileuszowych 40 141,00 zł i odpraw emerytalnych 42 055,00 zł. Przewidywane zatrudnienie średnioroczne wynosi 16 etatów. Wydatki w kwocie 40 443,00 zł finansowane będą z dotacji celowej na realizację bieżących zadań zleconych. W ramach wydatków bieżących zaplanowano kwotę 22 500,00 zł w związku z wpłatami na PPK finansowanymi przez podmiot zatrudniający. Wydatki związane z funkcjonowaniem Rady Gminy zaplanowano w

wysokości 122 906,00 zł (więcej o 15 751 zł niż w planie na rok 2023), środki na wypłatę diet sołtysów za udział w sesji zaplanowano w rozdziale 75095 w wysokości 14 000,00 zł. W rozdziale 75095 – pozostała działalność zaplanowane zostały też wydatki na składki związane z przynależnością do: Związku Gmin Wiejskich RP, WOKiSS i OLGD. Wydatki na wynagrodzenia dla inkasentów podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości zaplanowane zostały w paragrafie 4100 rozdziału 75023. Wydatki na promocję gminy zaplanowano w łącznej wysokości 21 500,00 zł. Na rok 2024 nie planuje się wydatków majątkowych klasyfikowanych w tym dziale.

751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – planowane wydatki wynoszą **523,00 zł**. Wydatek w całości finansowany będzie z dotacji celowej na realizację bieżących zadań zleconych - na prowadzenie i aktualizację rejestru wyborców.

754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – planowane wydatki wynoszą **588 880,00 zł**, w tym wydatki bieżące 183 880,00 zł, tj. na poziomie zbliżonym do planowanego na rok 2023, w tym na wynagrodzenia i pochodne 40 980,00 zł. W rozdziale 75411 zaplanowano wpłaty na państwowy fundusz celowy w wysokości 5 000,00 zł z przeznaczeniem na wydatki inwestycyjne KP PSP. Wydatki bieżące planowane są na poziomie przewidywanego wykonania roku 2023 za wyjątkiem dotacji celowych dla jednostek straży na zadania bieżące – zaplanowano 30 000,00 zł, w tym dotacja dla jednostki OSP Czajków na utrzymanie energetyczne obiektu strażnicy – oraz wydatków związanych z wypłatą ekwiwalentów. Na rok 2024 Rada Gminy w Czajkowie uchwałą nr XLII/302/23 z dnia 25 października 2023r. ustaliła nową wysokość stawek, wprowadziła też nowe tytuły zadań, za które ekwiwalent będzie należny. W związku z tym plan wydatków w tym zakresie ustalono na poziomie 37 000 zł, czyli o 11 tys. zł więcej niż przyjęto w planie na rok 2023. Plan dotacji uwzględnia dofinansowanie zakupu sprzętu ratowniczego lub odzieży bojowej dla poszczególnych jednostek. Pozostałe wydatki są związane z bieżącym funkcjonowaniem jednostek OSP.

W dziale tym zaplanowano również wydatki w zakresie zarządzania kryzysowego w wysokości 1 400,00 zł.

757 – Obsługa długu publicznego – planowana kwota na odsetki od zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek wynosi **240 000,00 zł**. W roku 2022 zaciągnięto kredyt w wysokości 3,8 mln zł. W roku 2023 dokonano spłaty zadłużenia w wysokości 1 mln zł, w tym

kwota 600 tys. zł jako wcześniejsza spłata, co pozwala przyjąć założenie, iż koszty obsługi będą odczuwalnie niższe niż pierwotnie zaplanowano. Plan wydatków na dzień 30.09.2023 uwzględnia kwotę 300 000 zł, wykonanie 201 072,67 zł.

758 – Różne rozliczenia – zaplanowana w budżecie na rok 2024 rezerwa wynosi **148 000,00 zł** (o 65 000,00 zł więcej niż w roku 2023), w tym rezerwa ogólna 80 000,00 zł, rezerwa celowa na zadania z zakresu zarządzania kryzysowego 38 000,00 zł, rezerwa celowa na zadania inwestycyjne w wysokości 30 000 zł. Na etapie planowania budżetu nie są jeszcze znane kwoty potrzebnego wkładu własnego oraz nazwy zadania w przypadku wnioskowania o środki zewnętrzne w ramach konkursu Pięknieje Wielkopolska Wieś, dlatego postanowiono utworzyć rezerwę na ten cel. Dodatkowo, w rozdziale 75814 planuje się wydatki w wysokości 6 000,00 zł w związku z dokonywaniem tzw. rocznej korekty VAT od inwestycji z lat wcześniejszych i w zakresie wydatków bieżących. W rozdziale 75831 pojawia się wcześniej wspomniany wydatek w wysokości 353 842 zł związany z wpłatą gminy do budżetu państwa na część równoważącą subwencji ogólnej w wyniku przekroczenia progu 150% wskaźnika dochodów podatkowych na mieszkańca w stosunku do średniej krajowej.

801 – Oświata i wychowanie – planowane wydatki wynoszą **10 543 454,00 zł**, w tym **wydatki bieżące 6 646 954,00 zł** (więcej o 654 537,00 zł niż planowano na rok 2023), co wynika z faktu, iż planowane kwoty zawierają skutki podwyżek wynagrodzeń planowane od stycznia. Wzrost kosztów bieżących w latach 2023 – 2024 wynika także z wprowadzenia pomocy psychologiczno – pedagogicznej do szkół i przedszkoli, zmiany w zakresie rozliczania posiłków w placówkach oświatowych, przede wszystkim wprowadzenia po stronie planowanych dochodów i wydatków opłat za wyżywienie wraz z kwotą, jaka będzie na ten cel dokładana z budżetu gminy oraz przekształcenia dotychczasowego zespołu w dwie odrębne jednostki organizacyjne i wzrost zatrudnienia, który wystąpił w jego efekcie. W planie wydatków na wynagrodzenia zawarto również środki na wypłatę nagród jubileuszowych 51 533,00 zł i odpraw emerytalnych 50 900,00 zł. Plan wydatków uwzględnia również kwotę 18 300 zł środków z Funduszu Pomocy.

W przedszkolu publicznym w chwili obecnej jest 2 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, dlatego planowane są środki w rozdziale 80149 – realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego. W rozdziale 80104 zaplanowano kwotę 50 000,00 zł na

pokrycie opłat za dzieci uczęszczające do przedszkoli w innych gminach, a będące mieszkańcami Gminy Czajków – w roku 2023 na 30 września poniesiono wydatki z tego tytułu w wysokości 38 225,99 zł. Wykonanie wydatków na koniec roku będzie wyższe, na rok 2024 przyjęto więc plan w nieco wyższej kwocie. Od września 2023r. w przedszkolu funkcjonują 4 oddziały (w tym dwa dla dzieci 3letnich). Wszystkie dzieci z terenu gminy mają zapewnione miejsce w przedszkolu, z tej formy opieki na terenie innych gmin korzystają wyłącznie dzieci rodziców, którym ze względu na dojazd do pracy wygodniej jest zabrać dzieci ze sobą. W ramach wydatków bieżących w rozdziale 80101 zaplanowano kwotę 4 000,00 zł z przeznaczeniem na wydatki remontowe. Wielkość ta dotyczy ewentualnych drobnych napraw. Modernizacja budynków szkolnych będzie kontynuowana w ramach wcześniej opisywanego projektu, który uzyskał dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Zakres prowadzonych prac (zwłaszcza zastosowanie OZE i wymiana źródła ciepła oraz docieplenie obiektu) powinny przynieść wymierne korzyści w kolejnych latach w postaci oszczędności na bieżących wydatkach eksploatacyjnych. W chwili obecnej budynki szkolne ogrzewane są olejem opałowym, przedszkolne peletem. Zatrudnienie w Szkole Podstawowej wynosi **28,98 etatów**, w tym nauczyciele 24,12 etaty. Zatrudnienie w Publicznym Przedszkolu wynosi **14,08 etatu**, z tego etaty nauczycielskie 6,83. Na świadczeniu rehabilitacyjnym przebywa jeden z pracowników obsługi. W rozdziale 80195 – pozostała działalność zaplanowane zostały wydatki na odpis na ZFŚS dla nauczycieli emerytów i koszty postępowania w sprawie awansu zawodowego nauczycieli. Wydatki w rozdziale 80150 – realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych zaplanowano na podstawie liczby dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego z uwzględnieniem organizowanych w tym zakresie dodatkowych zajęć. Ostateczne kwoty wydatków w tym rozdziale mogą się zmienić po otrzymaniu metryczki subwencji oświatowej na rok 2024. W rozdziale 80113 zaplanowano wydatki Urzędu Gminy związane z zapewnieniem dowozu do szkół w wysokości 354 000,00 zł uwzględniające również zapewnienie opieki w trakcie dowozów po stronie świadczącego usługi, w związku z tym nie planuje się wydatków związanych z zatrudnieniem opiekunów dowozów. Wykonanie wydatków z tego tytułu na 30 września 2023r. wyniosło 211 878,27 zł, zobowiązania 345,00 zł. W rozdziale tym uwzględniono również kwotę 2 500,00 zł finansowaną środkami z Funduszu Pomocy. W rozdziale 80146 zaplanowano środki w wysokości 0,8% puli wynagrodzeń nauczycieli. Środki te są przeznaczone na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli – dojazdy do uczelni, szkolenia, czesne, jak również na szkolenie rady

pedagogicznej. Kierunki wydatkowania środków określa corocznie Rada Gminy w drodze uchwały. Na finansowanie wydatków oświatowych w całości przeznacza się część oświatową subwencji ogólnej, która wynosi 2 884 472,00 zł oraz oszacowane dotacje z budżetu państwa na zajęcia w przedszkolach w wysokości 136 595,00 zł. Biorąc pod uwagę całość wydatków na cele oświatowe sklasyfikowanych w dziale 801 oraz kwotę części oświatowej subwencji ogólnej, skalkulowaną dotację na prowadzenie przedszkoli, a także wpływy z opłat za wyżywienie i pobyt, na cele oświatowe (tylko wydatki bieżące z uwzględnieniem dowozów) gmina musi wyasygnować ze środków własnych kwotę **3 315 087,00** zł. W uchwale budżetowej na 2023 rok kwota środków własnych wynosiła 2 912 647 zł, czyli mniej 402 440,00 zł. Tabela poniżej ukazuje całość dochodów i wydatków związanych z oświatą ewidencjonowanych w dziale 801:

Wydatki bieżące na oświatę w 2024r. ze środków własnych (szkoła i przedszkole)

plan wydatków bieżących szkoła i przedszkole 2023	6 238 954,00
subwencja oświatowa	2 884 472,00
dotacja z BP na przedszkole	136 595,00
wpływy za wyżywienie i pobyt	290 000,00
Fundusz Pomocy	20 800,00
razem dochody	3 331 867,00
różnica	2 907 087,00

**wydatki Urzędu na cele
oświatowe**

dowozy	356 500,00
awanse zawodowe	1 500,00
opłaty za dzieci uczęszczające do przedszkoli na terenie innych gmin	50 000,00
razem Urząd	408 000,00

3 315 087,00

Wydatki majątkowe sklasyfikowane w tym dziale dotyczą kontynuacji zadania realizowanego z dofinansowaniem z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w wysokości 3 735 000 zł w roku 2024 w zakresie termomodernizacji budynków oświatowych z wymianą źródła ciepła i zastosowaniem OZE. Kwota środków własnych planowanych na etapie projektu budżetu wynosi 161 500 zł.

851 – Ochrona zdrowia – planowane wydatki wynoszą **97 000,00 zł** i dotyczą realizacji programu rozwiązywania problemów alkoholowych i zwalczania narkomanii, które w wysokości 80 000 zł finansowane są z dochodów za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w wysokości 15 000 zł z opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. małpki) oraz w kwocie 2 000 zł z dochodów własnych budżetu gminy – wydatki na przeciwdziałanie narkomanii. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wynoszą 59 120,00 zł. Rozwiązywaniem problemów alkoholowych zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Nie zatrudnia się w tym dziale pracownika etatowego. W roku 2023 na dzień 30 września odnotowano wykonanie planu dochodów w wysokości 77 151,32 zł na plan 67 000,00 zł. Wpływy z opłat za tzw. małpki przekazywane przez urząd skarbowy wyniosły 22 587,93 zł na plan 30 000,00 zł. Wykonanie wydatków na koniec trzeciego kwartału wynosiło 68 976,63 zł. Plan wydatków roku 2024 zostanie zatem prawdopodobnie zwiększony pulą środków niewykorzystanych w 2023 roku.

852 – Pomoc społeczna – planowane wydatki ogółem wynoszą **4 395 977,00 zł**, w tym wydatki bieżące 775 477,00 zł, tj. więcej o 128 823,00 zł niż w planie na rok 2023. Dotacje na finansowanie bieżących zadań własnych wynoszą 44 901,00 zł (w tym dotacja na prowadzenie Klubu Senior+ w wysokości 25 tys. zł), zleconych 4 412,00 zł (dotacja na obsługę programu POMOST). Na rok 2024 po raz pierwszy nie otrzymano planu dotacji w rozdziale 85219 dotyczącego funkcjonowania OPS. Wydatki w tym rozdziale na etapie projektu budżetu pokrywane są w całości ze środków własnych. Od końca 2021 roku wystąpiła konieczność skorzystania z usług domów pomocy społecznej, wydatki wykonane z tego tytułu na dzień 30.09.2023 wynosiły 71 005,81 zł (dla porównania w analogicznym okresie roku ubiegłego było to 38 845,08 zł). Na rok 2024 zaplanowano kwotę 102 tys. zł. W chwili obecnej gmina ponosi koszty pobytu trzech podopiecznych. Wpływy z tytułu częściowej odpłatności zaplanowano w wysokości 27 000 zł. W rozdziale 85205 zapisano kwotę 1 650 zł na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W rozdziale 85213 zaplanowano wydatki w wysokości 200 zł. Wydatki w rozdziale 85214 w zakresie zasiłków okresowych są finansowane jako 80% z dotacji i 20% wkładu własnego. Zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne są finansowane ze środków własnych. Do planu przyjęto udział środków własnych w wysokości 38 400,00 zł i środki z dotacji celowej w wysokości 8 250,00 zł. Plan na zasiłki stałe w rozdziale 85216 ustalono w wysokości otrzymanej dotacji, tj. 11 651,00 zł. Na rok 2024 nie planuje się prac społecznie użytecznych. Na dodatki

mieszkaniowe zaplanowano 500 zł, mimo iż nie korzystano dotąd z tej formy pomocy. Wydatek na udział własny gminy w zakresie rządowego programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania stanowi 40% (w roku 2022 i 2023 rozliczono 30% środków własnych i 70% dofinansowania), w chwili obecnej zaplanowano środki w wysokości 28 800,00 zł jako wkład własny, po otrzymaniu dotacji plan wydatków zostanie zwiększony. Wydatki związane z funkcjonowaniem OPS sklasyfikowano w rozdziale 85219. Plan dotacji na tym zadaniu jest w ciągu roku uzupełniany o dotację na wypłatę dodatku dla pracowników socjalnych – aktualnie wynosi on 400 zł miesięcznie. Plan zatrudnienia uwzględnia 3 pracowników etatowych. W planie wydatków uwzględniono również wpłaty pracodawcy na PPK mimo, iż nikt z pracowników OPS nie zadeklarował chęci uczestnictwa w programie. Osoby świadczące usługi opiekuńcze zatrudnione są na umowę zlecenia. W ostatnim roku nieco spadło zapotrzebowanie na tego typu pomoc. W rozdziale 85228 zaplanowano 46 900,00 zł ze środków własnych. Wykonanie wydatków na 30.09.2023r. z tego tytułu wyniosło 23 922,53 zł.

W rozdziale 85295 w ramach wydatków bieżących zaplanowano dodatkowo środki własne w wysokości 71 300,00 zł w związku z działaniem Klubu Senior+ w Mielcuchach oraz środki z dotacji z budżetu państwa pozyskanej w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025. Środki dotacji kalkulowano wg zasad obowiązujących w 2023 roku – na 15 uczestników przez okres 12 miesięcy w wysokości 200 zł na 1 miejsce, przy założeniu, że dofinansowanie nie przekroczy 50 % poniesionych kosztów i z uwzględnieniem, iż w ostatnich dwóch latach gmina nie otrzymywała pełnej kwoty należnej dotacji. Wydatki te dotyczą wynagrodzenia opiekuna i osoby sprzątającej, zatrudnianych specjalistów – fizjoterapeuta, prowadzących zajęcia tematyczne np. florysta, informatyk, jak również na utrzymanie obiektu np. energia, woda, niezbędne artykuły gospodarcze, usługi. W roku 2020 dokonano adaptacji pomieszczeń po szkole podstawowej w Mielcuchach na potrzeby Klubu, z warunków programu dofinansowania działań (moduł I wieloletniego programu Senior+ na lata 2015 – 2020) wynikała konieczność otworzenia Klubu od 1 stycznia 2021r., jednak z uwagi na istniejące obostrzenia, prowadzenie zajęć w pełnym zakresie od początku roku nie było możliwe. Klub uruchomiono dopiero od maja 2021 roku, pozyskano również środki z budżetu państwa na dofinansowanie jego działalności. Korzystanie z dotacji celowej z budżetu państwa powoduje konieczność kontynuowania działalności placówki przez kolejne trzy lata po roku, w którym po raz ostatni korzystano ze środków dotacji. Zasadnym jest więc założenie kontynuowania działania przez placówkę.

Ponadto, w rozdziale 85219 sklasyfikowano wydatki majątkowe w wysokości 1 395 500 zł związane z planowaną budową siedziby OPS. Na zadanie uzyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Pierwszy etap zadania zostanie zakończony w grudniu 2023r. Płatności częściowe przewidziane na rok bieżący dotyczą wkładu własnego i nie więcej niż połowy wartości przyznanego dofinansowania. Na rok 2024 planuje się realizację drugiego etapu i zapłaty ze środków RFPL w wysokości 1 300 500 zł oraz kwotę środków własnych 95 000 zł na pozostałe wydatki związane z inwestycją. W rozdziale 85295 zapisano wydatki majątkowe w łącznej wysokości 2 225 000 zł dotyczące wcześniej opisywanego zadania pn. „Poprawa efektywności energetycznej budynków i obiektów stanowiących własność Gminy Czajków”, w tym środki z uzyskanego dofinansowania z RFPL w wysokości 1 993 500 zł. W ramach opisywanego projektu mieści się kilka zadań, na etapie planowania kwot nie są znane jeszcze kosztorysy częściowe, nie ma więc możliwości prawidłowego podziału kwot w poszczególnych klasyfikacjach.

Ogółem środki bieżące na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wspomagania rodzin planowane są w działach 852 i 855. Planowana kwota wydatków na te cele, z wyłączeniem zwrotów dotacji i odsetek od zwracanych kwot oraz kosztów funkcjonowania żłobka, wynosi **2 547 913,00 zł** (tj. o 341 723,00 zł więcej niż w planie na rok 2023), z tego dotacje na zadania własne i zlecone to wielkość 1 695 916,00 zł. Ze środków własnych trzeba będzie dołożyć **851 997,00 zł**, w porównaniu do planu na rok 2023 kwota środków własnych jest wyższa o 224 398,00 zł.

854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – planowane w tym dziale wydatki wynoszą **13 600,00 zł**, czyli na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego. Kwota powyższa przeznaczona jest na finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży w wysokości 2 000,00 zł (dofinansowanie wycieczek szkolnych), pomoc materialną o charakterze socjalnym dla uczniów 10 000,00 zł, stanowiącą minimum 20 % wkładu własnego gminy w realizację zadania dotyczącego wypłat stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych oraz na wypłatę stypendiów o charakterze motywacyjnym dla uczniów osiągających najlepsze wyniki w nauce - 1 600,00 zł.

855 – Rodzina – wydatki w tym dziale zaplanowano w wysokości **2 170 005,00 zł**, w tym wydatki na zadania zlecone rozliczane z dotacji w wysokości 1 646 603,00 zł. Plan zatrudnienia w rozdziale 85501 i 85502 we wcześniejszych latach uwzględniał 1 pracownika etatowego (w tym wynagrodzenie tej osoby rozliczane w udziale ½ ze świadczenia

wychowawczego i ½ na świadczeniach rodzinnych). Po zmianach w zakresie świadczenia wychowawczego zatrudnienie w 2022 roku było częściowo rozliczane ze środków dotacji przekazanych na koszty obsługi w rozdziale 85502 i 85595 na dodatek osłonowy. Od roku 2023 planuje się całość wynagrodzenia - jeden etat - w rozdziale 85502 do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Kwota dotacji przeznaczona na koszty obsługi zadania w zakresie świadczeń wypłacanych w rozdziale 85502 w wysokości 3% kwot wypłaconych na etapie projektu budżetu wynosi 47 187 zł. Nie wystarczy to zatem na pokrycie wszystkich kosztów wynikających z zatrudnienia. W rozdziale 85502 planuje się również wydatki dofinansowane z dochodów związanych z realizacją zadań zleconych (6 000,00 zł) z przeznaczeniem na wsparcie systemu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W opisywanym rozdziale zaplanowano też niewielkie kwoty ze środków własnych na zwroty dotacji oraz odsetki od tychże środków (łącznie 3 000 zł) – w trakcie weryfikacji dokumentów zdarzają się decyzje nakazujące zwrot nienależnie pobranych świadczeń, które gmina musi przekazać do budżetu państwa. Kwoty te zostały również zaplanowane po stronie dochodów. W rozdziale 85504 Wspieranie rodziny zaplanowano wydatki na zatrudnienie asystenta rodziny w wymiarze ¾ etatu i zapewnienie dostępu do usług specjalistów, tj. psychologa, logopedy, terapeutów ze środków własnych w wysokości 75 598,00 zł. W rozdziale 85508 zaplanowano wydatki w wysokości 5 000,00 zł (na dzień sporządzania projektu nie ma dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, jednakże potencjalnie jest zagrożenie, iż 1 dziecko będzie wymagało tego typu pomocy). W rozdziale 85513 zaplanowano wydatki w wysokości dotacji celowej na zadania zlecone określonej pismem Wojewody Wielkopolskiego, tj. 26 500,00 zł i kwotę 200,00 zł ze środków własnych z przeznaczeniem na zapłatę ewentualnych odsetek od korekt rozliczeń z ZUS.

W rozdziale 85516 planowano wydatki związane z funkcjonowaniem żłobka. Jednostka rozpoczęła swoją statutową działalność z dniem 1 września 2022r. W placówce przewidziano miejsca dla 20 dzieci i tyle wynosi aktualnie obsada. Całość planowanych wydatków dotyczy zadań bieżących i zamyka się w kwocie 394 569,00 zł. Plan dochodów w zakresie opłat pobieranych za wyżywienie i pobyt wynosi 185 000 zł. Ze środków własnych dołożono zatem **209 569,00 zł**. Zatrudnienie w żłobku wynosi **3,75 etatu**.

900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – planowane wydatki wynoszą **1 268 200,00 zł**, w tym wydatki majątkowe 147 800,00 zł. W rozdziale 90001 Gospodarka ściekowa i ochrona wód zaplanowano wydatki bieżące w związku z naprawami przydomowych oczyszczalni i wywozem nieczystości w wysokości 6 500,00 zł, a także

wydatki majątkowe – dotacje z budżetu na dofinansowanie budowy oczyszczalni przyzgodowych w wysokości 10 000 zł. W dziale tym zaplanowane zostały wydatki związane z realizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w kwocie 782 300,00 zł, tj. w wysokości planowanych wpływów z pobieranych opłat za wywóz odpadów. Jak już wcześniej wspomniano, po przetargu w połowie roku trzeba będzie dokonać ponownej kalkulacji stawki za odpady komunalne i być może podjąć stosowne uchwały. W przypadku zwiększenia stawki zostaną również dokonane zmiany w budżecie. System gospodarowania odpadami komunalnymi powinien się finansować w ramach pobieranych opłat – na etapie projektowania budżetu założono bilansowanie się systemu. Aktualnie obowiązująca stawka wynosi 28 zł od 1 mieszkańca, obniżona o 1 zł w przypadku zadeklarowania kompostownika. Wydatki w rozdziale 90003 i 90004 ujęto w wysokości wpływów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska, tj. 3 000,00 zł. Pozostałe kwoty planowane w rozdziale 90004 to środki własne na utrzymanie zieleni w gminie. W rozdziale 90005 zaplanowano wydatki bieżące w wysokości 25 000 zł w ramach kontynuacji porozumienia na prowadzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego „Czyste Powietrze”, a także kwotę wydatków majątkowych w wysokości 20 000,00 zł z przeznaczeniem na udzielanie dofinansowań do wymiany pieców – program udzielania dotacji na ten cel wprowadzono w 2020 roku. W rozdziale 90013 zaplanowano środki w wysokości 17 600,00 zł na cele związane z opieką nad zwierzętami bezdomnymi. Najprawdopodobniej środki te okażą się niewystarczające z uwagi na fakt, iż aktualnie trwają rozmowy w sprawie przejęcia schroniska przez Miasto Ostrzeszów. Jest to jedyny sposób aby mogło ono być dalej prowadzone, a zarazem żeby koszty utrzymania zwierząt drastycznie nie wzrosły. Przewiduje się, iż jeśli takie rozwiązanie zostanie wprowadzone, gmina będzie miała obowiązek dokonywania comiesięcznych płatności ryczałtowych. Zmiany w budżecie zostaną wprowadzone na dalszym etapie. W rozdziale 90015 na wydatki bieżące związane z oświetleniem dróg zabezpieczono kwotę 270 000,00 zł, tj. o 30 000 zł mniej niż w planie na rok 2023. Kwota na bieżące utrzymanie oświetlenia uległa znacznemu zwiększeniu w drugiej połowie 2022 roku. Również konieczność zmniejszenia zużycia energii spowodowała, iż skrócono godziny funkcjonowania oświetlenia. Wydatki wykonane na dzień 30.09.2023 z tego tytułu wynoszą 162 231,58 zł. Na rok 2024 zaplanowano również wydatki majątkowe w wysokości 117 800 zł, tj. w wysokości zadeklarowanego wkładu własnego w nierozstrzygniętym jeszcze naborze w ramach 9 edycji RFPL „Rozświetlamy Polskę” z przeznaczeniem na modernizację istniejącego oświetlenia ulicznego. W rozdziale 90026 zaplanowano wydatki bieżące w wysokości 10 000 zł. Środki te zostaną wykorzystane w

przypadku wnioskowania o dotację z WFOŚiGW na zadania związane z wywozem i utylizacją folii rolniczych lub azbestu.

921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – planowane wydatki wynoszą **270 057,00 zł**, w tym dotacja podmiotowa dla Gminnej Biblioteki Publicznej 183 150,00 zł. Wzrost kwoty dotacji dla biblioteki podyktowany jest rosnącymi kosztami związanymi z zatrudnieniem, jak również koniecznością zapewnienia wyższego wkładu własnego w przypadku wnioskowania o dotację z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa (wkład ten wzrasta o 10% w każdym roku). W roku 2024 zaplanowano również nagrodę jubileuszową do wypłaty. Ponadto, w ramach instytucji kultury finansowane jest wynagrodzenie kapelmistrza Orkiestry Dętej. Plan wydatków uwzględnia również wzrost bieżących kosztów związanych z funkcjonowaniem biblioteki, w tym w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych np. spotkania autorskie, przedstawienia i spektakle, spotkania czytelnicze, organizowanie zajęć dla dzieci. Na finansowanie orkiestry przeznaczono w ramach planu wydatków Urzędu Gminy kwotę 20 000,00 zł. Na funkcjonowanie świetlic wiejskich i domów kultury przeznaczono kwotę 53 707,00 zł, w tym koszty związane są z zakupem opału i opłaceniem wynagrodzenia palacza. W rozdziale 92127 zaplanowano wydatki w wysokości 700,00 zł w związku z utrzymaniem pomników i miejsc pamięci – na okolicznościowe znicze i kwiaty. W rozdziale 92195 – pozostała działalność zaplanowano środki w wysokości 12 500,00 zł na wydatki związane z organizacją plenerowych imprez kulturalnych i Wigilii dla mieszkańców.

926 – Kultura fizyczna i sport - planowane wydatki wynoszą **111 850,00 zł**. Dotacja celowa dla jednostek spoza sektora finansów publicznych wynosi 73 350,00 zł. Rozdysponowanie tych środków pomiędzy podmioty starające się o dofinansowanie poprzedzone będzie przeprowadzeniem konkursu. Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wynoszą 19 000,00 zł. Są to wydatki związane z funkcjonowaniem boiska Orlik - animatorzy. Pozostałe wydatki bieżące dotyczą innych zadań w zakresie sportu, np. wyjazdy na imprezy sportowe, organizacja turniejów, wyjazdy na basen, utrzymanie boiska.

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU

Planowane na rok 2024 przychody wynoszą **1 000 000,00 zł**

Planowana kwota rozchodów budżetowych wynosi **400 000,00 zł**

Jak już wspomniano w uzasadnieniu do uchwały budżetowej, planowana kwota przychodów to wolne środki budżetowe w wysokości 1 000 000 zł. Uchwałą nr XLII/298/23 Rady Gminy w Czajkowie z dnia 25 października 2023r. dokonano zmniejszenia planowanych przychodów budżetowych roku 2023 o kwotę 537 680,00 zł wskutek zmniejszenia zakresu działań inwestycyjnych (w tym budowa oczyszczalni przy Szkole Podstawowej). Zgodnie ze sprawozdaniem z wykonania budżetu roku 2022 kwota środków pozostałych z rozliczenia roku wynosiła łącznie 5 709 076,48 zł. W zakresie planowanych przychodów w uchwałach podejmowanych w 2023 roku dokonano podziału kwoty – wprowadzono przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 138 423,74 zł (w tym odpady komunalne 68 954,57 zł, FOŚ 2 107,16 zł, alkohole 62 341,50 zł i Fundusz Pomocy na zadania oświatowe 5 020,51 zł); przychody wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w wysokości 5 774,62 zł (Cyfrowa gmina), przychody z tyt. wolnych środków określono w wysokości 2 291 929,31 zł, przychody z tyt. nadwyżki z lat ubiegłych w wysokości 1 812 764,00 zł. Podsumowując, kwota pozostająca do dyspozycji, niewykorzystana w budżecie roku 2023 na dzień sporządzania niniejszego projektu, wynosi 1 460 184,81 zł.

Planowane rozchody budżetowe to raty kredytu zaciągniętego w 2022 roku ostatecznie w wysokości 3,8 mln zł. W roku 2023 dokonano dodatkowo wcześniejszej spłaty zadłużenia w wysokości 600 tys. zł, co pozwoliło na obniżenie kwoty długu w całym okresie kredytowania. Planowana roczna kwota spłat rat kapitałowych wynosi 400 000 zł i odbywa się w czterech równych ratach kwartalnych.